Markéta Šichtařová: VÍTEJTE V COVIDOVÉM RVHP

- CZ24 News | 26. září 2020

Výraz oxymóron či protimluv označuje něco, co nedává logický smysl: suchý déšť, částečné těhotenství, sladká sůl, horký mráz.

Ještě donedávna mezi takové protimluvy patřily i záporné úrokové sazby nebo záporná cena peněz. Peníze v neprůstřelné logice klasického ekonoma nemohou mít zápornou hodnotu. Většina lidí pracuje proto, aby si prací vydělala peníze, za které si chce něco koupit.

Pokud jsou úroky jako cena peněz záporné, pak to znamená, že peníze mají zápornou hodnotu. Mají-li peníze zápornou hodnotu, znamená to, že práce má zápornou hodnotu. Má-li práce zápornou hodnotu, pak se nevyplatí pracovat. Nevyplatí-li se pracovat a nevyplatí-li se mít peníze, pak to znamená, že se nevyplatí si za tyhle peníze něco kupovat… neboli nevyplatí se kupovat si nezbytné věci potřebné k přežití? Podivné úvahy, že? Dostaneme se pak k tomu, že život snad má zápornou hodnotu…?

Jak by mohl! Ale v pokroucené logice centrálních bankéřů, v jejichž myšlení je možné, aby peníze měly zápornou hodnotu, to patrně možné je.

Vzpomeňme slov bývalého guvernéra americké centrální banky Alana Greenspana: *„Pro výnosy amerických dluhopisů neexistuje žádná bariéra… Nula neznamená nic víc než jen číslo.“* Jak v dnešní době pravdivé! A důvodem je monetární politika Evropské centrální banky, která je zase motivována především snahou vyřešit dluhovou krizi a podržet v eurozóně jižní státy.

Kdyby tedy země nebyly sdruženy v eurozóně, nepomáhala by jim hromadně Evropská centrální

banka, tudíž bychom v zemích jako Německo nečelili záporným úrokovým sazbám. A kdyby nebyly úroky tak nízké u sousedů, vypadala by jinak i situace u nás.

V poslední době říkám, že není do čeho investovat. Akcie i dluhopisy jsou drahé a v globální ekonomice panují značná rizika a nejistoty. Pokud pak porovnáme rizika a výnosy, nevidíme mnoho zajímavých investic.

A zdá se, že podobně to vidí více lidí. „Potěšilo" mě, když jsem se dočetla, co píše médii opěvovaný Warren Buffett svým akcionářům: „*Doufáme, že v nadcházejících letech přesuneme velkou část naší nadbytečné likvidity do podniků, které bude Berkshire trvale vlastnit.*" Jinými slovy, i podle Buffetta je vše drahé, a proto bude raději velebit to, co už má.

Svět se vskutku (nejen) po finanční stránce zbláznil. V USA měli až do začátku roku 2020 nejdelší konjunkturu v historii a mysleli si, že díky státním zásahům a sociálnímu inženýrství bude konjunktura ještě dlouho pokračovat a snad nikdy nepřijde recese. A pak byli náramně překvapeni, že recese, která přišla, byla obrovská. (Tak se alespoň řeklo, že za ni může pandemie, ačkoli ta ji jen trochu urychlila.)

V Evropě na počátku roku 2020, ještě před rozšířením pandemie, už v některých ekonomikách recese byla, a přesto nás představitelé eurozóny i EU přesvědčovali, že Evropě recese nehrozí, jen takové docela maličké dočasné zpomalení. Do toho jsme na počátku roku 2020 mohli pozorovat rekordně nízkou nezaměstnanost v USA, v Německu i v ČR, což je vždy poslední fáze konjunktury. A skoro nikdo se nevzrušoval a blížící se tsunami neviděl.

Ceny nemovitostí jsou v roce 2020 rekordní a cena peněz nebyla v dějinách lidstva nikdy nižší, protože výrazně záporné úrokové sazby jsou výmyslem stávající garnitury. Svět není normální. Na mnoha frontách čelíme nepřirozeným nerovnováhám. Má v tomto prostředí ještě smysl spořit a investovat?

Lidé jsou z toho často velmi frustrovaní. Přesněji řečeno – nejen z toho, že se prudce zvýšila rizika pro jejich osobní finance, pro jejich zaměstnání, pro jejich podnikání. Ale i obecně jsou stresováni covidovou hysterií. Prof. Höschl pro časopis Reflex tento týden uvádí, kolikanásobně se od počátku roku zvýšily různé druhy psychických poruch. Příčiny jsou zjevně v kombinaci všech výše uvedených faktorů. A tak je naprosto logické položit si otázku: Kdo za to může, že jsou lidé vystaveni takovému stresu? A protože jsem ekonom, pak se musím ptát: Kdo za to může, že ekonomika a úspory dostávají takový zásah?

Porovnali jsme s mými kolegy statistiky za několik měsíců, z různých oblastí ekonomiky a z různých zemí. A závěry mají poměrně trpkou pachuť. **Na základě dat totiž můžeme konstatovat:**

1. Čím tvrdší epidemiologická opatření stát přijal na počátku roku, tím vyšší byly ekonomické ztráty na počátku roku.

2. Čím tvrdší epidemiologická opatření stát přijal na počátku roku, tím vzniklo ve společnosti nižší promoření a imunizace.

3. Čím byla nižší imunizace společnosti na začátku roku, tím silnější musí být (a taky je) druhá vlna nákazy.

4. Čím silnější je druhá vlna nákazy, tím větší je následná spontánní uzávěrka ekonomiky (nemocní lidé prostě nepracují).

5. A čím vyšší je dnes spontánní uzávěrka ekonomiky, tím větší jsou a budou ekonomické ztráty při

druhé vlně.

Neboli když těchto pět bodů spojíme dohromady – a to je vážně libové zjištění – čím vyšší ekonomické ztráty stát na počátku způsobil svou administrativní regulací, tím vyšší spontánní ztráty zažijeme nyní při druhé vlně.

Čím víc – tím víc. Čím víc se do ekonomiky šťourá – tím hůř se všichni vespolek máme. Ano, skutečně se nacházíme v historicky unikátní době. Před rokem 1989 jsme zažili lecjaké ekonomické šílenosti, ale například ještě nikdy lidstvo nemělo zkušenost se zápornými úroky. Výraz záporné úroky byl dokonce považován za protimluv asi jako záporný čas. Vítejte v RVHP 2.0.

Tento text cituje pasáže z knihy Šichtařová & Pikora: Jak nepřijít o peníze (2020)

Autro: Markéta Šichtařová

Zdroj: https://pravyprostor.cz/